

**ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 24
im. Mariana Rejewskiego
w Bydgoszczy**

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

rok szkolny 2017 / 2018

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

I. Podstawowa terminologia

II. Akty prawne regulujące tworzenie w szkole WSDZ

III. Cele ogólne programu

IV. Obszary działania i cele szczegółowe

V. Metody i formy oddziaływań

VI. Plan realizacji

VII. Sposoby realizacji działań

VIII. Ewaluacja

WPROWADZENIE

Doradztwo zawodowe od wielu lat jest wpisane w ramy szkolnego systemu nauczania. Do niedawna sposób jego realizacji był na niskim i nikłym poziomie. Często doradztwo działało na zasadzie intuicji pedagogicznej wychowawcy klasy i rzadko miało dodatni wymiar sukcesu edukacyjnego ucznia.

Postęp cywilizacyjny i gospodarczy niejako wymusił na edukacji wprowadzenie konkretnych zmian związanych z orientacją zawodową.

Nauczanie w XXI wieku skupia się na uczniu, jako potencjalnym pracodawcy lub pracowniku. W szczególności należy zadbać o rozwój kompetencji młodego człowieka. W poszczególnych zawodach kompetencje twarde są jasno określone w podstawach programowych i potwierdzają je kwalifikacje w zawodzie. Drugorzędne wydają się kompetencje miękkie. Jest to jednak mylne spojrzenie. Dzisiejsi pracodawcy oczekują od pracowników: uczciwości, kreatywności, pracy w grupie, kierowania własnym rozwojem a to nic innego jak kompetencje miękkie.

Słuszne jest podejście dzisiejszej edukacji do prowadzenia działań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego na wszystkich szczeblach kształcenia. Wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Predyspozycje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Oznacza to konieczność stworzenia takiego systemu doradztwa zawodowego, który zapewni i umożliwi uczniom rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, kwalifikacji, i zainteresowań - w aspekcie życzeniowym i rzeczywistym. Sprawny system doradztwa zawodowego wskaże młodemu człowiekowi możliwości zdobycia wymarzonego zawodu.

Uczeń musi posiadać świadomość, że jest autorem własnej kariery. Na drodze młodego człowieka stoi problem bezrobocia, rosnące tempo życia, to powoduje, że dokonuje on przypadkowych wyborów. To rzutuje na dylematy ekonomiczne (koszty edukacji i przekwalifikowania) i wysokie koszty emocjonalne (frustracja, niezadowolenie, poczucie braku sensu istnienia).

Te i inne przesłanki powodują, że zachodzi potrzeba udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego uczniom i ich rodzicom.

Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są: uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne. Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami, ma charakter planowanych działań.

I. PODSTAWOWA TERMINOLOGIA

PORADNICTWO ZAWODOWE

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

(por.: Ogólne zasady funkcjonowania poradnictwa zawodowego w systemie urzędów pracy. (1996) Wyd. KUP. s. 4, maszynopis)

ORIENTACJA ZAWODOWA

Działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły.

(por.: K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego Nr 2/11 s.29)

DORADZTWO ZAWODOWE

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.

(por.: K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego Nr 2/11 s.29)

DORADCA ZAWODOWY

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

(por.: Klasyfikacja Zawodów i Specjalności. 1995. Wyd. MPiPS. Tom V, Zeszyt 2 cz. II. s. 497)

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA

Ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

(opr. A. Łukaszewicz)

II. AKTY PRAWNE REGULUJĄCE TWORZENIE W SZKOLE WSDZ

1. USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59
2. USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, poz. 60
3. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania
4. Rozporządzenie o pomocy psychologiczno - pedagogicznej (opublikowane 31.08.2017 obowiązuje od 1 września 2017); Dz. U. 2017, poz. 1643
5. Statut Zespołu Szkół nr 24 w Bydgoszczy
6. Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000 r. jako jedno z 6 głównych założeń wymienia zalecenie dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej. Zdecydowana większość państw Unii Europejskiej już od dawna stosuje to zalecenie w praktyce.
7. Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004 - 9286/04 jest to najważniejszy do tej pory dokument wydany przez Unię Europejską dotyczący poradnictwa zawodowego. „Wszyscy obywatele Europy powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery na każdym etapie swojego życia”. Strategia Rozwoju Kształcenia Ustawicznego do roku 2010 przyjęta przez Radę Ministrów 8 lipca 2003 jako jeden z priorytetów uznaje tworzenie zasobów informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego i rozwoju zasobów doradczych.

III. CELE OGÓLNE PROGRAMU

1. Przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej.
2. Wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych.
3. Określenie własnych predyspozycji i zainteresowań.
4. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
5. Gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych a świecie zawodów i zatrudnienia.
6. Pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu.
7. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.
8. Współpraca z przedstawicielami szkół średnich i grup zawodowych.
9. Organizacja wyjść na Targi Edukacyjne i warsztaty zawodoznawcze.
10. Prowadzenia zajęć indywidualnego doradztwa zawodowego z uczniami.
11. Nabycie umiejętności przygotowania i pisania dokumentów aplikacyjnych.
12. Rozwijanie w uczniach świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).
13. Kształtowanie umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji.
14. Poznanie rynku pracy.

Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

1. systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
2. gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
3. prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów,
4. koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę,
5. współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
6. wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

IV. OBSZARY DZIAŁANIA I CELE SZCZEGÓŁOWE

W zakresie pracy z uczniem:

1. kształtowanie umiejętności określania własnych celów życiowych, mocnych i słabych stron, poznanie siebie, samodiagnoza preferencji i zainteresowań zawodowych,
2. analiza własnego stanu zdrowia pod kątem wybranego zawodu,
3. kształtowanie umiejętności planowania własnego rozwoju edukacyjno – zawodowego,
4. zapoznanie z procedurami osiągnięcia kwalifikacji zawodowych,
5. zdobycie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej,
6. podejmowanie decyzji zawodowych i edukacyjnych z uwzględnieniem swojego stanu fizycznego i zdrowotnego,
7. wzmocnienie poczucia własnej wartości,
8. rozwijanie umiejętności sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem.
9. rozwijanie umiejętności pracy w grupie,
10. poznanie zasad funkcjonowania rynku pracy,
11. zapoznanie się ze specyfiką rynku pracy w regionie, w kraju i za granicą,
12. rozszerzenie zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy,
13. nabycie umiejętności przygotowania dokumentów aplikacyjnych,
14. poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego,
15. planowanie własnego rozwoju.

W zakresie pracy z rodzicami:

1. dostarczenie informacji o zawodach, aktualnych trendach na rynku pracy,
2. dostarczenie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, preferowanych wartościach, zdolnościach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach,
3. zapoznanie rodziców z problematyką wyboru zawodu i możliwościami dalszego kształcenia,
4. dostarczenie informacji o ścieżkach edukacyjnych i przeciwwskazaniach zdrowotnych.

W zakresie współpracy z nauczycielami:

1. uświadomienie nauczycielom konieczności wplatania w treści przedmiotowe tematyki z zakresu orientacji zawodowej,

2. pomoc nauczycielom w realizacji tematów z zakresu problematyki wyboru zawodu i możliwości kształcenia w ramach lekcji przedmiotowych,
3. wypracowanie materiałów pomocniczych do prowadzenia zajęć z orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i spotkaniach z rodzicami.

V. METODY I FORMY ODDZIAŁYWAŃ

1. Realizowanie tematyki z zakresu doradztwa zawodowego podczas zajęć z doradztwa zawodowego, lekcji wychowawczych, podstaw przedsiębiorczości, wos-u, przedmiotach szkolnych i innych zajęć prowadzonych z uczniami.
2. Wycieczki zawodoznawcze.
3. Udział w „Targach edukacyjnych”.
4. Aktywny udział młodzieży podczas „Dni Otwartych Szkoły”, promocji szkoły w środowisku lokalnym oraz Dni Kariery w szkole.
5. Prowadzenie zajęć warsztatowych przez zewnętrznych doradców zawodowych na temat predyspozycji zawodowych i dalszej drogi zawodowej.
6. Wykorzystanie testów, ankiet i innych narzędzi podczas zajęć klasowych.
7. Wyposażenie uczniów w umiejętność sporządzania dokumentów aplikacyjnych w ubieganiu się o pracę.
8. Opracowanie i wykorzystanie scenariuszy lekcji wychowawczych związanych z doradztwem zawodowym.
9. Gromadzenie materiałów dotyczących zakresu doradztwa (biblioteka, pedagog, osoby zajmujące się doradztwem zawodowym).

VI. PLAN REALIZACJI

Lp	Przedsięwzięcie	Forma realizacji	Osoba odpowiedzialna	Uczestnicy
1	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z programem szkolnego doradztwa zawodowego	Przedstawienie WSDZ	Zespół do spraw doradztwa zawodowego	Nauczyciele
2	Zapoznanie rodziców z programem szkolnego doradztwa zawodowego	Informacja na spotkaniu z rodzicami	Zespół do spraw doradztwa zawodowego	Rodzice
3	Indywidualne porady dla rodziców, którzy mają problemy- zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.	Indywidualne spotkania	Pedagog	Rodzice
POZNANIE SIEBIE				
1	Zajęcia integracyjne	Zajęcia z wychowawcą, wyjście na wycieczki, biwak integracyjny	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele	Uczniowie klas
2	Komunikacja interpersonalna	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości	Nauczyciel Przedsiębiorczości	Uczniowie klasy I LO
3	Wpływ stresu nanasze życie. Stres pozytywny i negatywny.	Zajęcia z wychowawcą, I doradztwa zawodowego	Wychowawca, doradca zawodowy, pedagog	Uczniowie klas
4	Czynniki wpływające na wybór dalszej drogi życiowej	Zajęcia z wychowawcą Doradca zawodowy	Pedagog, doradca zawodowy wychowawcy	Wszyscy uczniowie
5	Moje mocne i słabe strony	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego, zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, nauczyciel przedsiębiorczości	Wszyscy uczniowie
6	Pragnienia i cele życiowe	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego, zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, , doradca zawodowy, pedagog, nauczyciel przedsiębiorczości	Wszyscy uczniowie
7	Wiem, umiem, jaki/jaka jestem	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, Zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, pedagog nauczyciel przedsiębiorczości,	Wszyscy uczniowie
8	Wpływ wartości na życie zawodowe	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego, zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, pedagog nauczyciel przedsiębiorczości, doradca zawodowy,	Wszyscy uczniowie
9	Planowanie ścieżki kariery zawodowej.	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego , zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, pedagog nauczyciel przedsiębiorczości, doradca zawodowy,	Wszyscy uczniowie

RYNEK PRACY				
1	Lista zawodów, stanowisk pracy- zawody przyszłości	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego Zajęcia z wychowawcą	Nauczyciel Przedsiębiorczości	Wszyscy uczniowie
2	Charakterystyka poszczególnych zawodów.	Zajęcia warsztatowe	Doradca zawodowy	Wszyscy uczniowie
3	Praca i kształcenie w UE	Zajęcia warsztatowe	Doradca zawodowy	Wszyscy uczniowie
4	Moja firma	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości	Nauczyciel Przedsiębiorczości	Uczniowie klasy I LO
5	Funkcjonowanie rynku pracy, mechanizmy rynku pracy	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości	Nauczyciel Przedsiębiorczości	Uczniowie klasy I LO
6	Planowanie dalszej ścieżki edukacyjnej.	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, pedagog, nauczyciel Przedsiębiorczości , doradca zawodowy,	Wszyscy uczniowie
WARSZTAT EDUKACYJNY				
1	Dalsze planowanie ścieżki edukacyjnej	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, pedagog, nauczyciel Przedsiębiorc zości , doradca zawodowy,	Wszyscy uczniowie
2	Uczestnictwo w Targach Edukacyjnych , wycieczki do zakładów pracy	Targi Edukacyjne , wycieczki	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, , doradca zawodowy,	Wszyscy uczniowie
3	Aktywne metody poszukiwania pracy	Zajęcia z wychowawcą szkolenia, zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości	Wychowawcy, pedagog, nauczyciel Przedsiębiorczości, doradca zawodowy	Wszyscy uczniowie, rodzice
AKTYWNE POSZUKIWANIE PRACY				

1	Planowanie ścieżki zawodowej	Zajęcia z wychowawcą i zajęcia z doradztwa zawodowego	Wychowawcy, doradca zawodowy	Uczniowie kl. 8 SP i III LO
2	Redagowanie dokumentów aplikacyjnych np.CV, podanie o pracę	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, języka polskiego i języków obcych	Wychowawcy, pedagog, nauczyciel Przedsiębiorczości nauczyciele języka polskiego i języków obcych	Uczniowie na różnym poziomie zgodnie z podstawą programową
3	Zasady prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej, autoprezentacja	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, pedagog, nauczyciel Przedsiębiorczości, nauczyciel języka polskiego, , doradca zawodowy,	Uczniowie na różnym poziomie zgodnie z podstawą programową
4	Jak szukać pracy?	Zajęcia z Podstaw przedsiębiorczości, zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy, pedagog, nauczyciel Przedsiębiorczości	Uczniowie kl. III LO
5	Aktywny na rynku pracy- aktywne metody poszukiwania pracy	Poradnictwo grupowe i indywidualne	Pedagog, doradca zawodowy	Uczniowie kl. III LO
6	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	Zajęcia z doradztwa zawodowego oraz wycieczki	Wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy	Uczniowie na różnym poziomie zgodnie z podstawą programową
7	Prezentacje uczelni wyższych	Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych	Dyrektor, pedagog, doradca zawodowy wychowawcy	Uczniowie kl. II i III LO

VII. SPOSOBY REALIZACJI DZIAŁAŃ:

1. lekcje wychowawcze,
2. lekcje przedmiotowe,
3. zastępstwa,
4. zajęcia pozalekcyjne,
5. wycieczki,
6. porady indywidualne.

Działania doradcze, realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa.

VIII. EWALUACJA:

1. wymiana dobrej praktyki pedagogicznej,
2. wnioski z zajęć grupowych i indywidualnych,
3. modyfikowanie stosowanych form pracy,
4. sprawozdanie z realizacji Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego,
5. badanie losów absolwentów.

Opracował zespół doradztwa zawodowego:

mgr Ewa Ziółkowska

mgr Beata Szot

